

PROPOZYCJA MINISTERSTWA FINANSÓW ZWIĘKSZAJĄCA STAWKĘ PODATKU CIT DLA BANKÓW

ZESPÓŁ BADAŃ I ANALIZ ZBP

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH

STANOWISKO ZBP W SPRAWIE PROPOZYCJI ZMIAN PODATKOWYCH MINISTERSTWA FINANSÓW

„Propozycja Ministerstwa Finansów, odbiega od podobnych rozwiązań typu „one-off-tax” stosowanych w innych krajach”

- „Idea tego typu rozwiązań było ograniczone czasowo zwiększenie obciążeń banków w imię „opłat solidarnościowych” w okresie lepszej koniunktury”
- „Zaproponowane przez Ministerstwo Finansów rozwiązanie nie stanowi jednorazowego zasilenia budżetu państwa na określony czas, lecz jest trwałym obciążeniem sektora bankowego bez względu na koniunkturę i sytuację banków”
- „Zaproponowane rozwiązanie tworzy trwałą nierównowagę, czy wręcz asymetrię rynkową, która zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym obniża konkurencyjność sektora bankowego.”
- „Europejskie wzorce w tym zakresie nakładały obowiązek partycypacji w ramach opłaty solidarnościowej również na inne sektory gospodarki wykazujące wysokie wyniki finansowe np. energetyka, branża paliwowa, telekomunikacyjna.”
- „Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych nakładający na banki dodatkowe obciążenia podatkiem CIT pojawił się w dniu, w którym wiele innych firm zaraportowało znaczące wzrosty wyników finansowych.”
- „Liczymy na to, że także inne, bardziej zyskowe branże, solidarnie zostaną obciążone dodatkowym podatkiem. Obronność jest dobrem publicznym dlatego danina solidarnościowa powinna równo obciążać inne zyskowe branże”

„Propozycja Ministerstwa Finansów, w świetle bieżącej sytuacji gospodarczej, wspiera negatywnie procykliczny charakter wprowadzanych rozwiązań”

- „Rozwiązanie to generuje najwyższy koszt (na poziomie ponad 7 mld zł) w 2026 roku, a zatem w momencie, w którym spadki stóp procentowych przekładają się na obniżenie wyników finansowych banków.
- Przedstawione założenia nie uwzględniają faktu spadku stóp procentowych i ich negatywnego wpływu na wyniki finansowe banków. Już dziś **stopa obciążeń fiskalnych** (SOF) w sektorze bankowym **przekracza poziom 32,2%**. Wprowadzenie podwyższonej stawki CIT w 2027 roku **zwiększy jej poziom do blisko 47%**, zaś w kolejnych latach **podwyższy ją trwale o około 3pp**.
- Zaproponowane przez Ministerstwo Finansów rozwiązanie, w horyzoncie kolejnej dekady, oznacza wzrost kosztów dla sektora bankowego o ponad 20,6 mld zł.
- W 2024 r. banki zasiliły budżet państwa kwotą 24,16 mld zł w postaci podatku dochodowego (CIT i PIT), podatku bankowego oraz dywidendy na rzecz Skarbu Państwa (co czwarta złotówka z CIT pochodziła od banków). Kwota ta odpowiada 13 proc. wydatków na obronność w 2025 r., czy 57 proc. rocznych nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe w 2025 r., co dobrze obrazuje skalę wsparcia budżetu państwa.
- Już dziś polski sektor bankowy należy do najbardziej obciążonych podatkami w Europie. Banki działające w Polsce w największym stopniu spośród krajów UE wspierają potrzeby pożyczkowe budżetu państwa odpowiadając za ponad 50 proc. finansowania potrzeb pożyczkowych Polski.

W rozwiązaniu zaproponowanym przez MF brakuje choćby zarysowania ścieżki dla zmiany szkodliwej formuły podatku bankowego

- *„Obniżenie stawki podatku od niektórych instytucji finansowych (podatku bankowego) o 10% w 2027 roku oraz o 20% od początku 2028 roku, stanowi jedynie pierwszy krok we właściwym kierunku jakim powinno być pełne przeniesienie podatku bankowego do podatku CIT.”*
- *„**Brakuje chociażby zarysowania ścieżki drogowej dojścia do takiego procesu.**”*
- *„Obniżenie stawki podatku bankowego **w żadnym stopniu nie rekompensuje wzrostu kosztów obciążeń fiskalnych po stronie sektora bankowego.**”*
- *„Rozwiązanie to konstytuuje obecną, szkodliwą dla polskiej gospodarki formułę podatku bankowego penalizującą działalność kredytową, ograniczającą poziom dostępności finansowania – przede wszystkim do finansowania inwestycji.”*

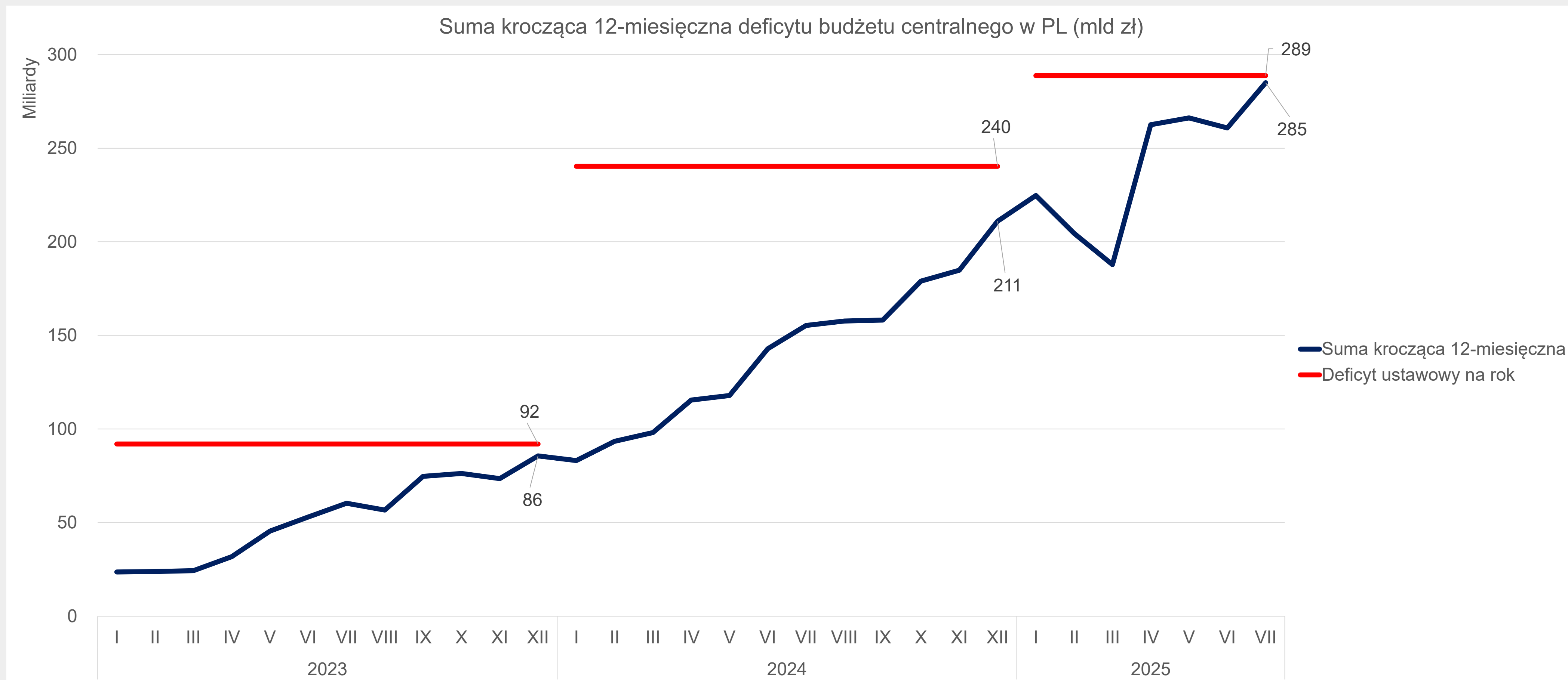
„Zaproponowane rozwiązanie nie jest optymalne zarówno dla sektora bankowego, jak i dla całej polskiej gospodarki”

- „Przy projektowaniu rozwiązań fiskalnych należy zachować równowagę pomiędzy potrzebami budżetu a stabilnością i zdolnością banków do finansowania polskich rodzin, przedsiębiorstw i inwestycji rozwojowych.”
- „Celem sektora bankowego w Polsce jest dbanie o rozwój polskiej gospodarki i zapewnienie jej finansowania na adekwatnym do jej potrzeb poziomie.”
- „**Dodatkowe rozwiązania fiskalne muszą być narzędziem doraźnym, a nie trwałym elementem systemu.**”
- „W długiej perspektywie rządy powinny równolegle podejmować działania na rzecz zwiększenia wpływów budżetowych poprzez wzrost produktywności polskiej gospodarki, ale również ograniczać wydatki budżetowe tam, gdzie nie są one niezbędne.”
- „Zwracamy także uwagę, że istnieje potencjał do uwolnienia dodatkowych środków w sektorze bankowym, które mogłyby wesprzeć finanse publiczne – m.in. poprzez obniżenie ponadnormatywnego wymogu wskaźnika DGS, czy systemowe rozwiązanie problemu kredytów walutowych. Regulacje nakierowane na ugody z bankami pozwoliłyby w kolejnych latach **uwolnić 15-20 mld zł.**”

OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ZMIAN NA SYTUACJĘ BANKÓW I ICH ZDOLNOŚĆ DO FINANSOWANIA GOSPODARKI

W lipcu 2025 r. deficyt budżetowy wzrósł o 37 mld zł praktycznie wyczerpując przestrzeń MF do zwiększenia deficytu w tym roku. MF może zwiększyć dług jedynie o 132 mld zł (a zatem nie więcej niż w analogicznym okresie 2024 r.). W lipcu br deficyt wyniósł 156,7 mld zł

Rozwiązania, które były wprowadzone sektorowo (obciążały banki) miały każdorazowo charakter ograniczony czasowo. Trwałe wzrosty stawki CIT dotyczą wszystkich podmiotów

Państwo	Podstawa podatku	Klasy / podmioty	Stawka podatku	Okres obowiązywania
Słowacja	CIT	Banki	Podwyżka CIT do 30% w 2024 r., stopniowy spadek o 5 pp. rocznie, do CIT 15% w 2027 r.	2024 - 2027
Hiszpania	CIT	Banki	Podwyżka CIT banków o 4,8 pp.	2023-2025
Łotwa	Zysk/ CIT	Banki	20% w 2024 r.	Od 2024
Estonia	Dywidendy/ CIT	Wszystkie przedsiębiorstwa	20% w 2024 r. i 22% w 2025 r.	Od 2025
Francja	CIT	Wszystkie firmy z obrotem rocznym ponad 1 mld EUR (w tym banki)	Z 25% do 33,5%-34% w 2025, 30% w 2026	2025-2026
Czechy	CIT	Wszystkie przedsiębiorstwa	Wzrost CIT z 19% do 21%	Od 2024
Islandia	CIT	Wszystkie przedsiębiorstwa	Wzrost CIT z 20% do 21%	Od 2024
Słowenia	CIT	Wszystkie przedsiębiorstwa	Wzrost CIT z 19% do 22%	Od 2024
Litwa	CIT	Wszystkie przedsiębiorstwa	Wzrost CIT z 15% do 16%	Od 2025

W tym czasie banki w Polsce ponosiły koszt wakacji kredytowych

W tym tych krajach nie ma podatku bankowego zasilającego budżet centralny

Wyjątki: Angola, Bangladesz, Brazylia (ale tu pierwotnie wzrost stawki CIT dla banków miał być czasowy)

Wiele państw dostrzegając słabości europejskich gospodarek podejmuje decyzje o obniżce CIT

- Gdy w Europie w trakcie **kryzysu finansowego** z lat 2008-2010 państwa udzieliły wsparcia bankom, **banki płaciły podatek bankowy aby zwrócić udzielone wsparcie.**
- Gdy w latach 2020-2022 w Polsce udzielono wsparcie przedsiębiorstwom (**nie bankom**) w postaci **Tarcz Antykryzysowych**, podatek nakładany jest na banki.
- Wsparcie budżetu państwa w warunkach konieczności sfinansowania zwiększonych nakładów na obronność wymaga **solidarnego podejścia** – analogicznie jak w wielu europejskich krajach.

Wiele europejskich państw zdecydowało się na wariant „**ucieczki do przodu**” zamiast „**zaciągania hamulce ręcznego**”:

- Niektóre państwa (np. Austria, Portugalia, Niemcy, Luksemburg, Finlandia) – **obniżają stawki CIT w obronie rodzimego przemysłu.**
- **Niemcy** (nakłady na obronność w 2024: 2,1% PKB → 3,5% PKB w 2029 r.) w ramach pakietu „**investment booster**” uruchomionego latem 2025 r. planują **obniżyć stawkę CIT z obecnego poziomu 15% do 10% od 2032 r.** (rozpoczynając systematyczne obniżki od 2028 r.)

Konstrukcja zaproponowanego rozwiązania znacząco odbiega od formuły one-off tax prowadząc do trwałego zwiększenia stawki CIT dla banków

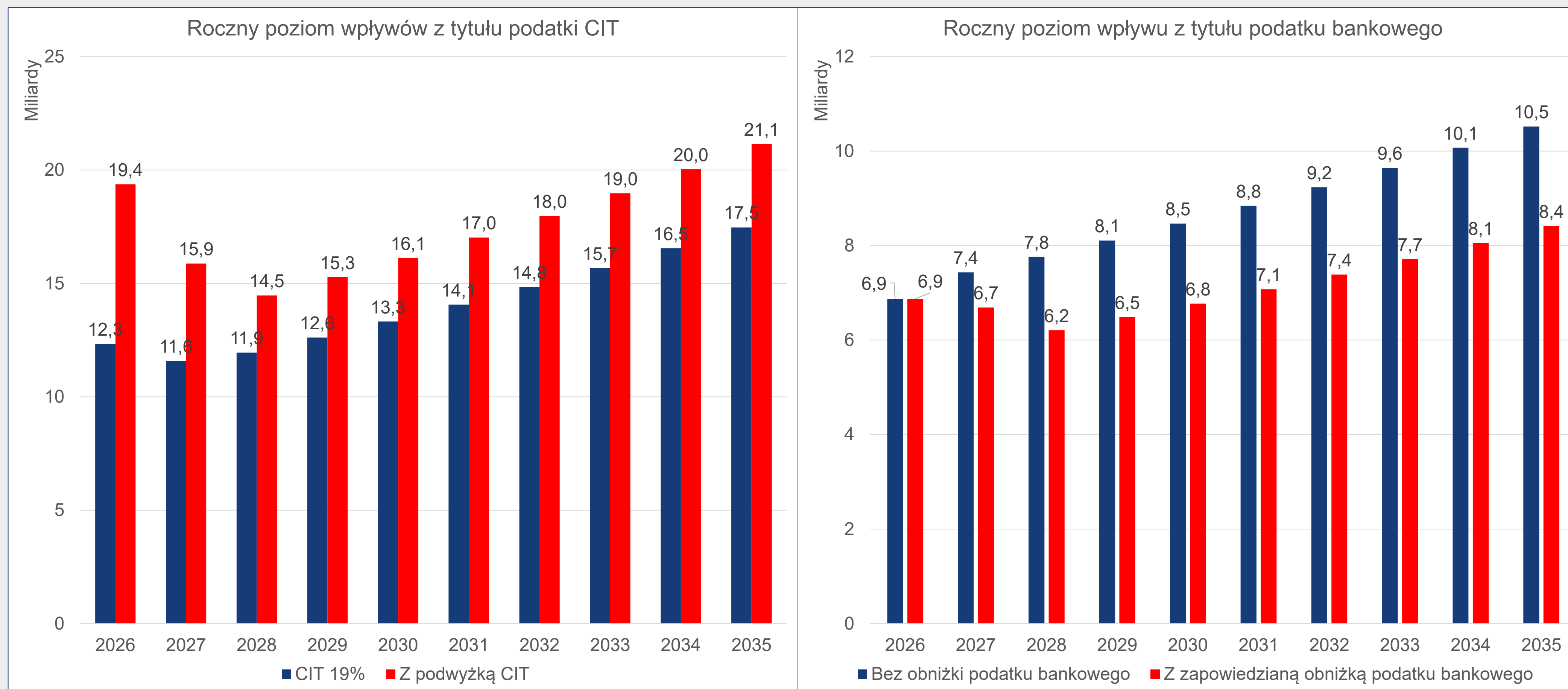
1. Ustawa zakłada wzrost stawki CIT dla banków od początku 2026 r. do 30%, następnie do 26% w 2027 r. i począwszy od 2028 r. do poziomu 23%.
2. Oznacza to, że w dalszej perspektywie banki będą zobligowane do płacenia trwale wyższego podatku CIT o 4 pp.
3. Stawka ta będzie o 4 pp. wyższa niż obecnie, ale również o 4 pp. wyższa niż stawka CIT dla innych sektorów w polskiej gospodarce.
4. Obciążenie **nie ma zatem charakteru one off tax**, co jest ewenementem w stosunku do rozwiązań stosowanych w innych europejskich sektorach bankowych.
5. Stanowi trwałe zwiększenie obciążenia sektora bankowego mające realny wpływ na **tworzenie trwałych nierównowag konkurencyjnych sektora bankowego** – zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.
6. Ustawa zakłada obniżenie stawki podatku bankowego o 10% w 2027 r. oraz o 20% od początku 2028 roku odpowiednio do: 0,4% podstawy wymiaru w 2027 r. i 0,35% podstawy wymiaru od 2028 r. (stawka podana w ujęciu rocznym)
7. **Podstawa wymiaru podatku bankowego pozostaje bez zmian** (a zatem działalność kredytowa banków jest nadal penalizowana, choć w nieco mniejszym stopniu)

Założenia do kalkulacji

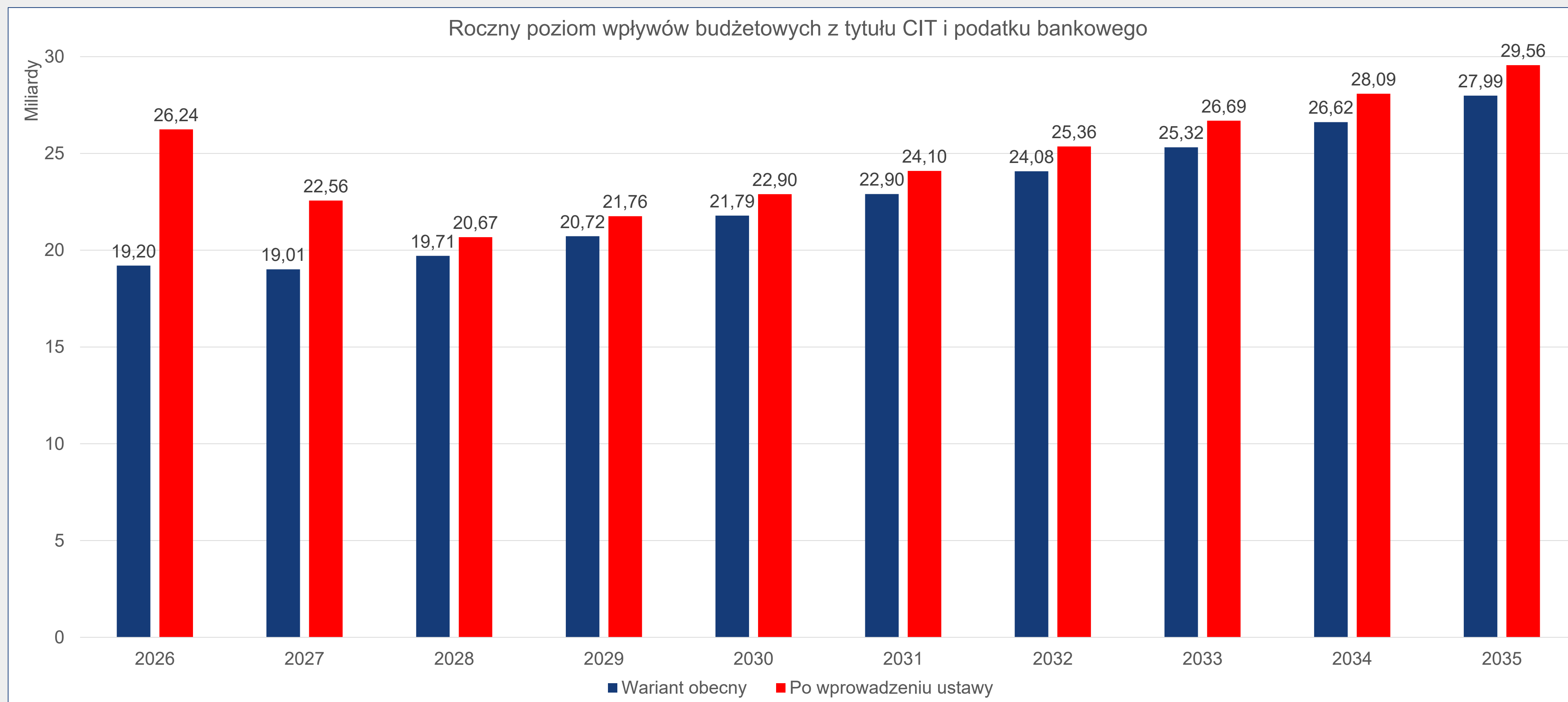
Założenia:

- Wraz ze spadającymi stopami procentowymi w latach 2025 – 2028 WF brutto w latach 2026-2027 obniża się do poziomu 46,81 mld zł w 2027 r.
- W 2028 r. stopy procentowe stabilizują się na poziomie 2,5%, zaś WF brutto wzrasta o 3% r/r do poziomu 48,21 mld zł
- W kolejnych latach WF brutto wzrasta o 5,6% r/r (w tempie wzrostu nominalnego PKB, a zatem przy 3% trwałym wzroście gospodarczym i stabilnej inflacji na poziomie 2,5% r/r)
- Dynamika zmian aktywów stanowiących podstawę wymiaru podatku bankowego to 4,4% r/r (średni wzrost wpływów budżetowych z tytułu podatku bankowego w latach 2017-2024 z wyłączeniem 2022 r., gdy aktywa banków wzrosły na skutek czynników związanych ze wzmożonym nabywaniem obligacji SP oraz wpływu depozytów z tytułu tarcz antykryzysowych).

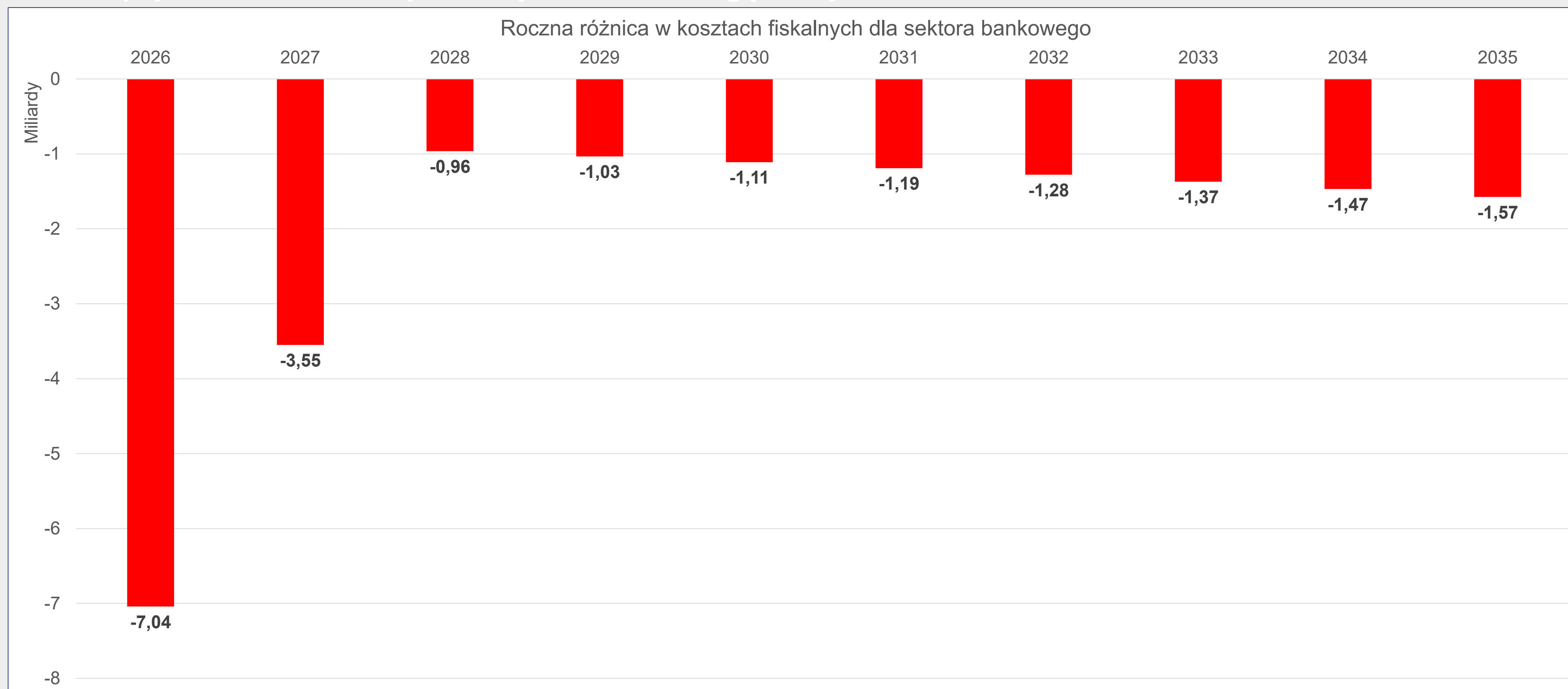
Z tytułu zaproponowanego rozwiązania w horyzoncie kolejnej dekady banki płaciłyby wyraźnie wyższy podatek CIT oraz niższy podatek bankowy

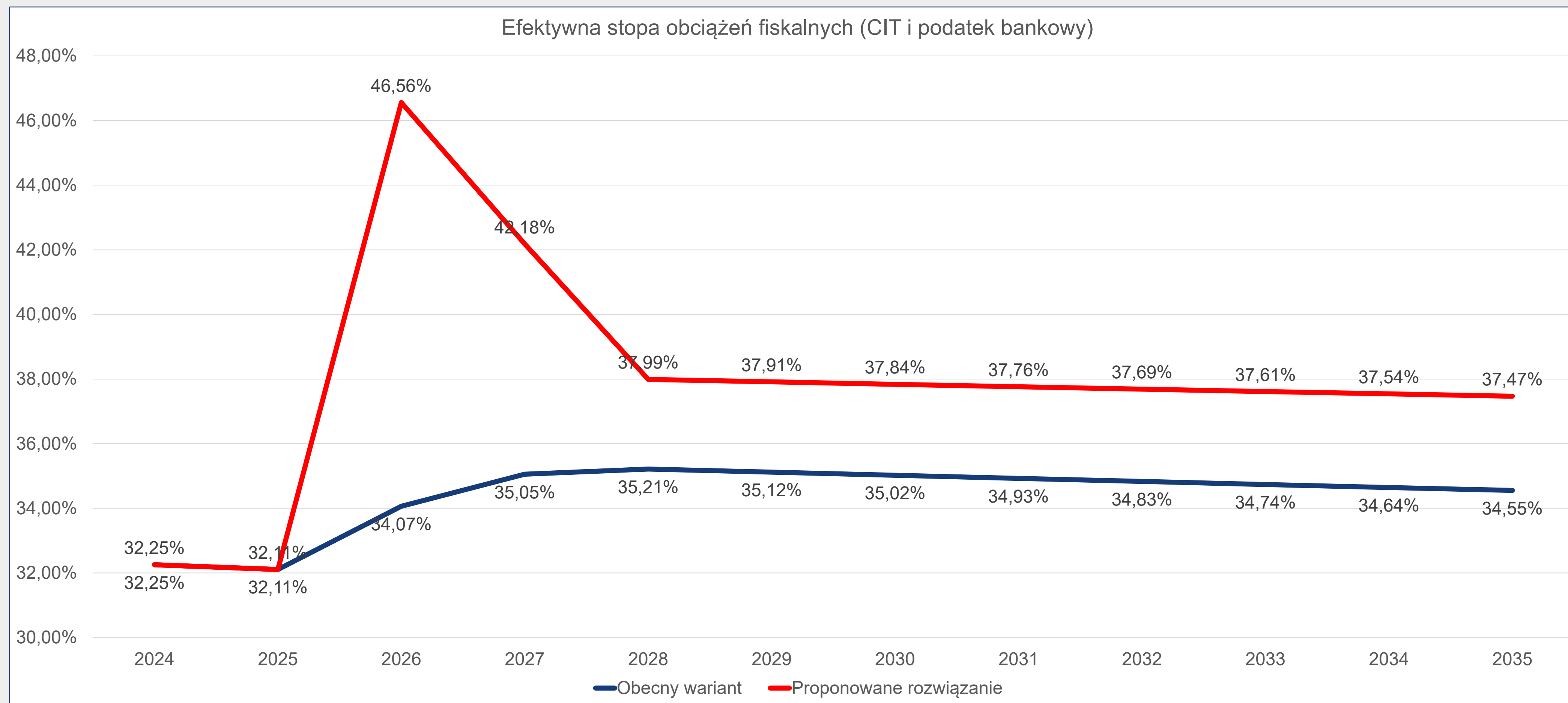
W każdym z analizowanych lat łączny poziom obciążeń fiskalnych banków byłby wyższy niż przy obecnie obowiązujących przepisach o CIT i podatku od niektórych instytucji finansowych

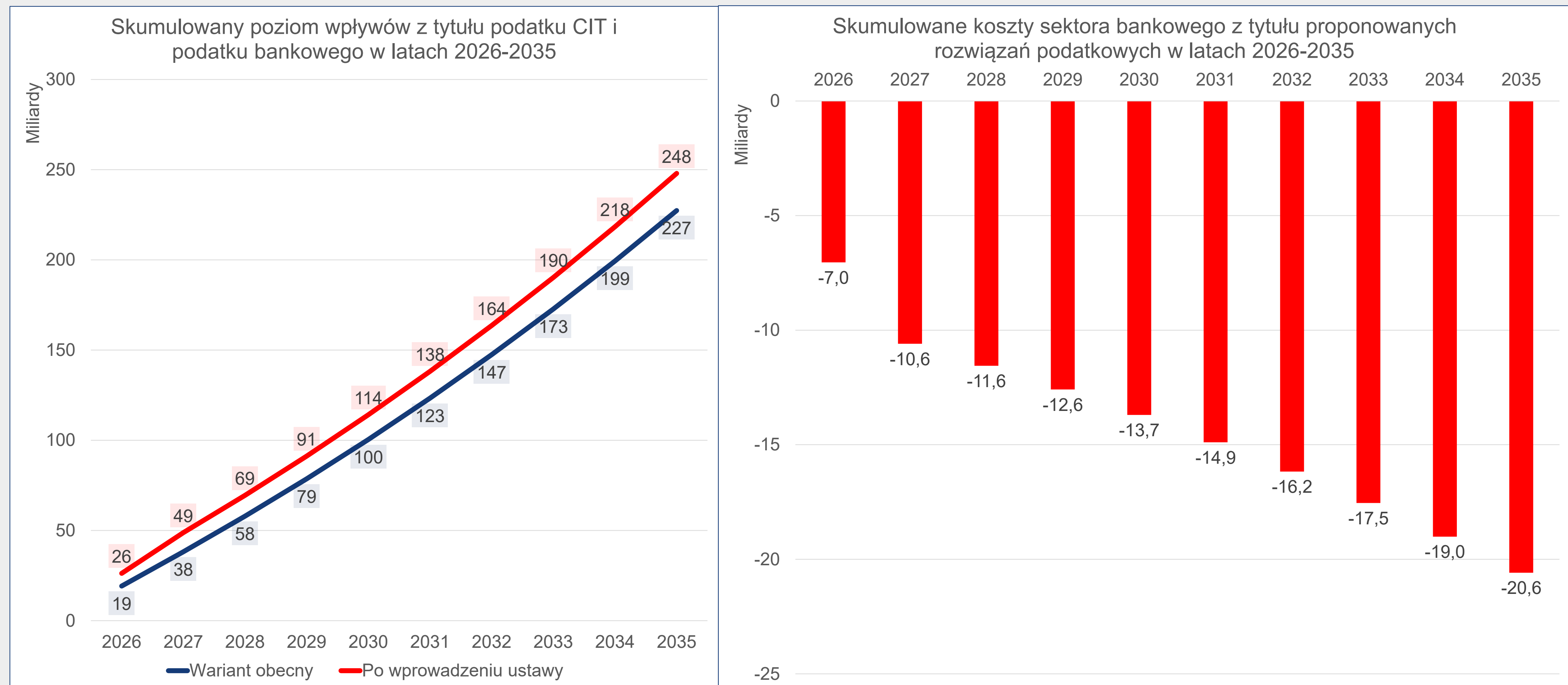
Zaproponowane rozwiązanie jest skrajnie i trwale niekorzystne dla sektora bankowego. O ile w latach 2026-2027 (przy spadających stopach procentowych) obciąża najmocniej WF banków, o tyle w kolejnych latach tworzy trwałą nierównowagę w wysokości ok 1-1,5 mld zł rocznie

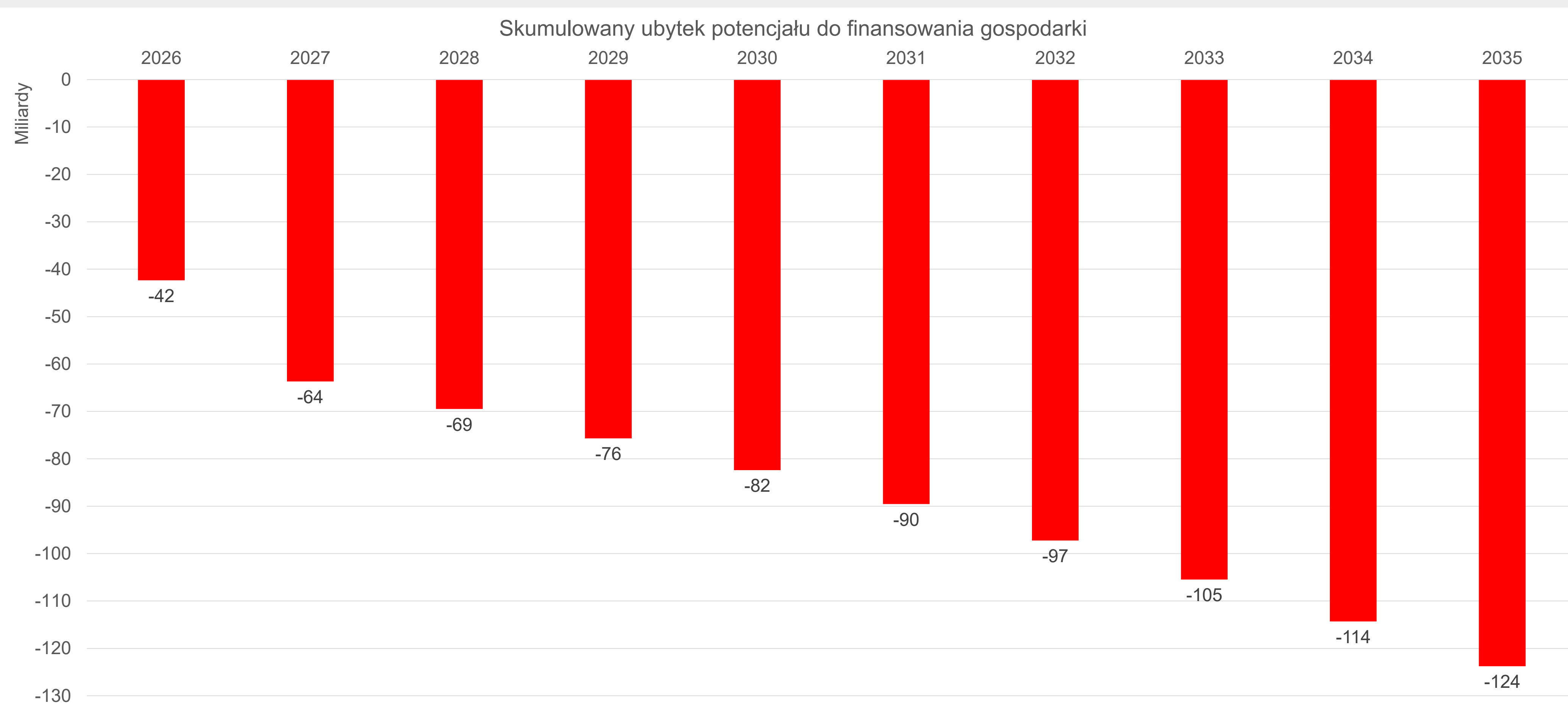
Już dziś efektywna stopa obciążeń fiskalnych (SOF) przekracza poziom 32%. Propozycja MF zwiększa tę stopę o 12,5pp. w 2027, o 7,12pp. W 2028 oraz o 2,8-2,9 pp. w kolejnych latach

Zaproponowane rozwiązanie w latach 2026-2035 zwiększy wpływy budżetowe od sektora bankowego o 20,6 mld zł. W okresie kolejnej dekady sektor bankowy byłby zmuszony do zasilenia budżetu państwa kwotą 248 mld zł

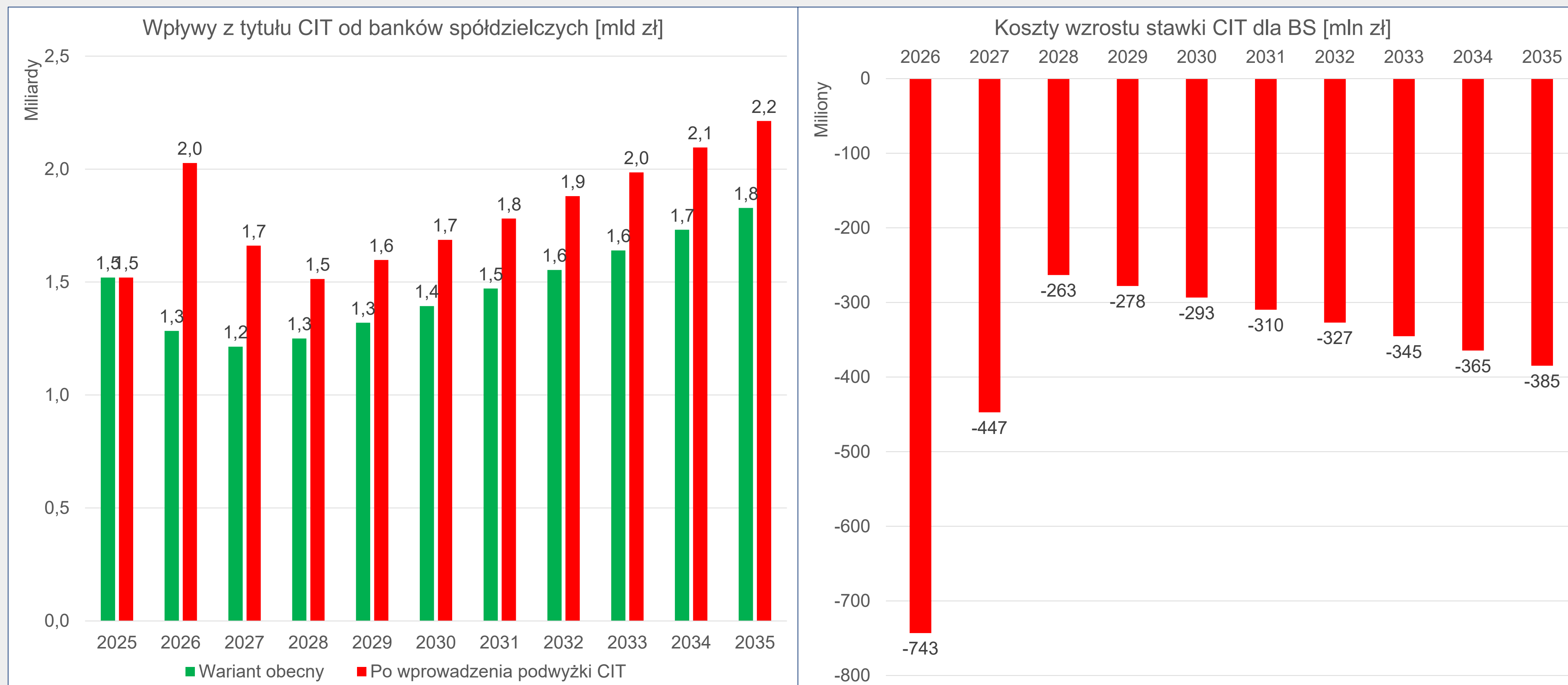
Zaproponowane rozwiązanie w latach 2026-2035 doprowadzi do spadku potencjału do finansowania gospodarki o blisko 124 mld zł

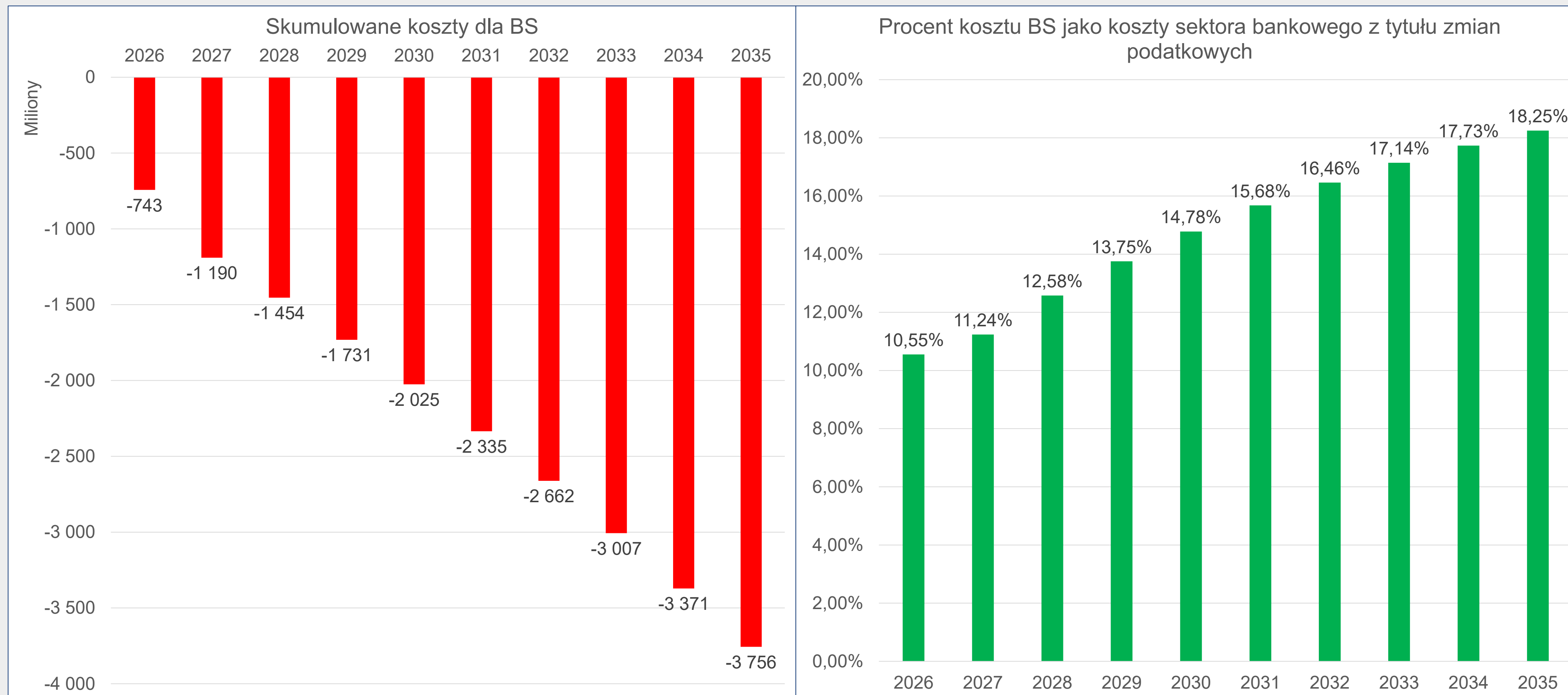

OCENA WPŁYWU PROPONOWANYCH ZMIAN NA SYTUACJĘ BANKÓW SPÓŁDZIELCZYCH

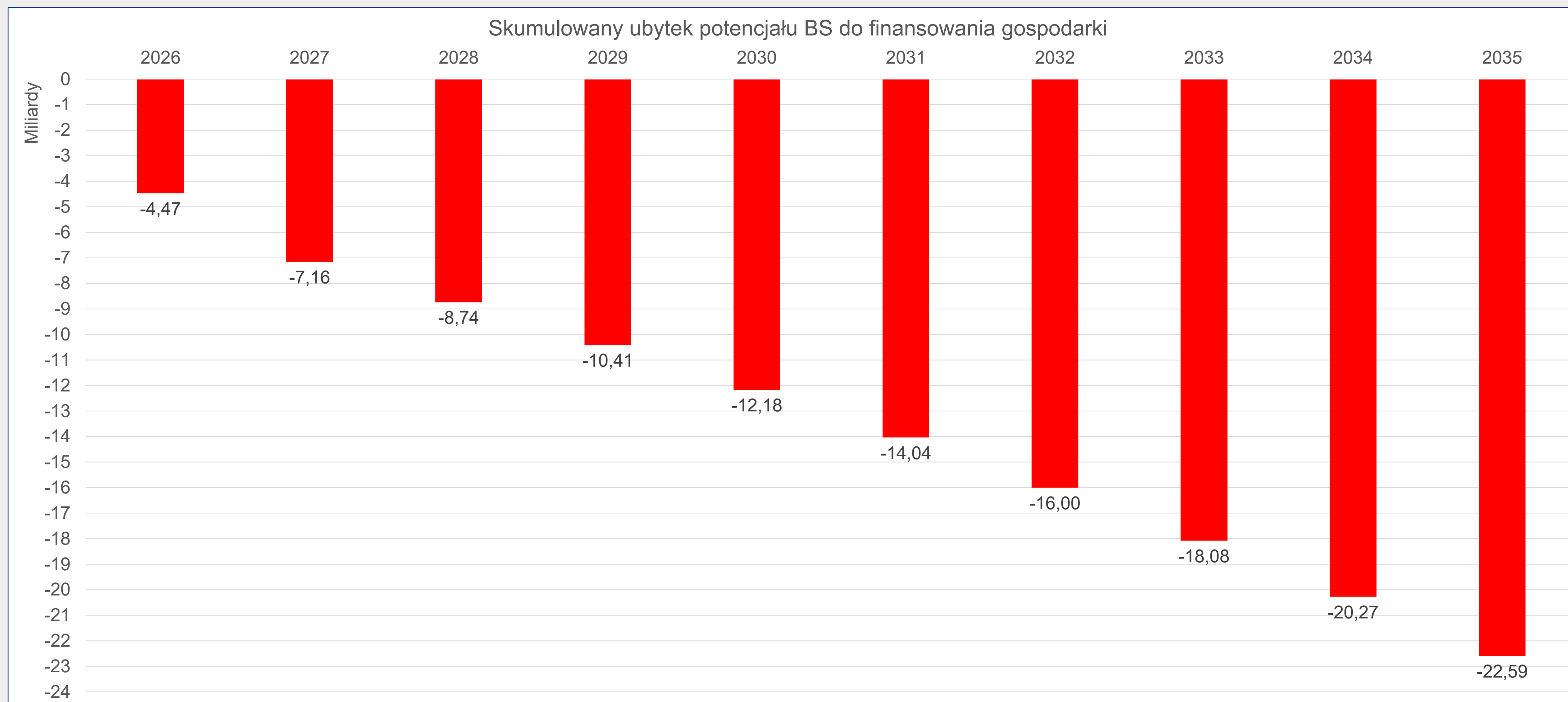
Z tytułu zaproponowanego rozwiązania w horyzoncie kolejnej dekady banki spółdzielcze płaciłyby wyraźnie wyższy podatek CIT

Zaproponowane rozwiązanie w latach 2026-2035 wygeneruje w BS koszt na poziomie 3,8 mld zł. W kolejnych latach to BS (odpowiadające ze 7,1% sektora bankowego) poniesie ponad 18% kosztów zmian podatkowych

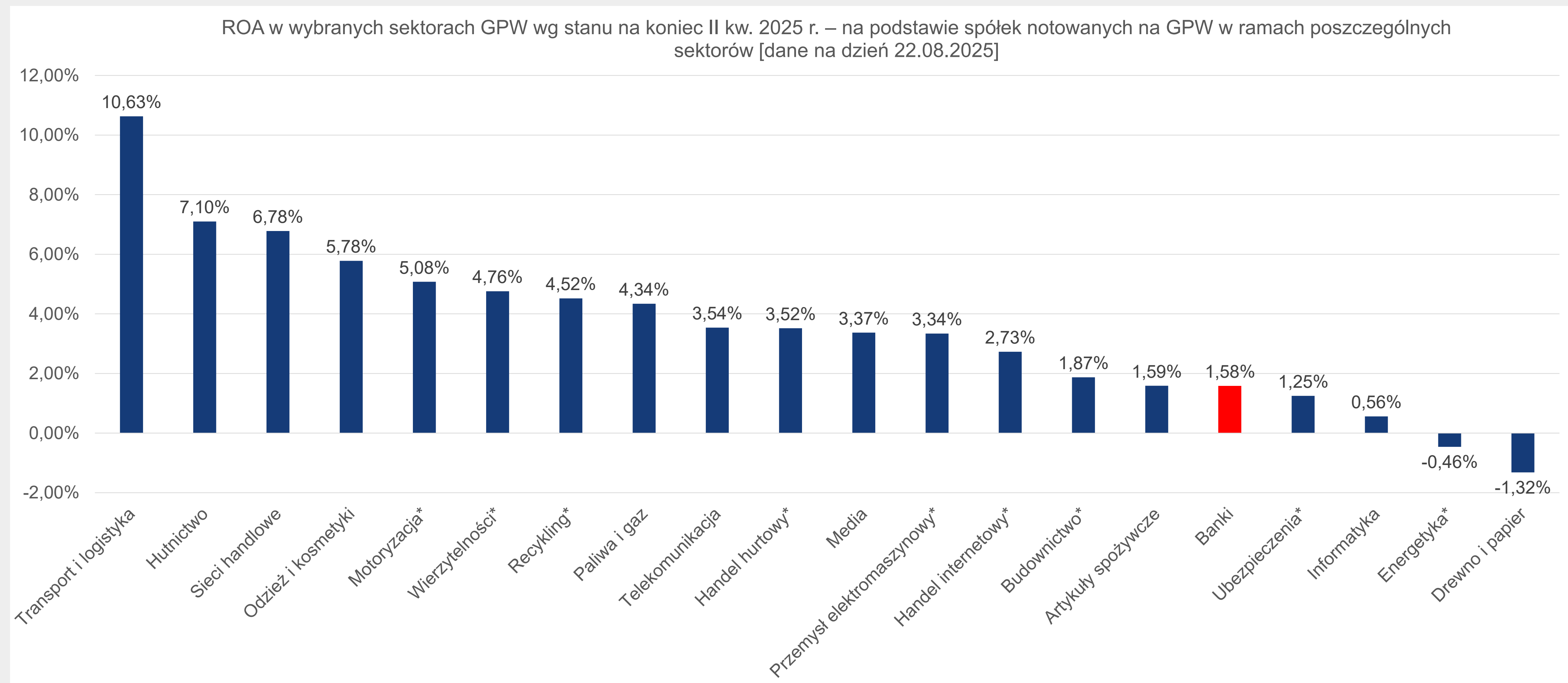
Zaproponowane rozwiązanie w latach 2026-2035 doprowadzi do spadku potencjału do finansowania gospodarki przez banki spółdzielcze o blisko 23 mld zł

**SYSTEM PODATKOWY TRZEBA USZCZELNIĆ – NIE ZAŚ
ZWIĘKSZAĆ OBCIĄŻENIA NAJWIĘKSZYM PODATNIKOM**

Sektor bankowy posiada jedną z najniższych rentowności aktywów w porównaniu do innych branż

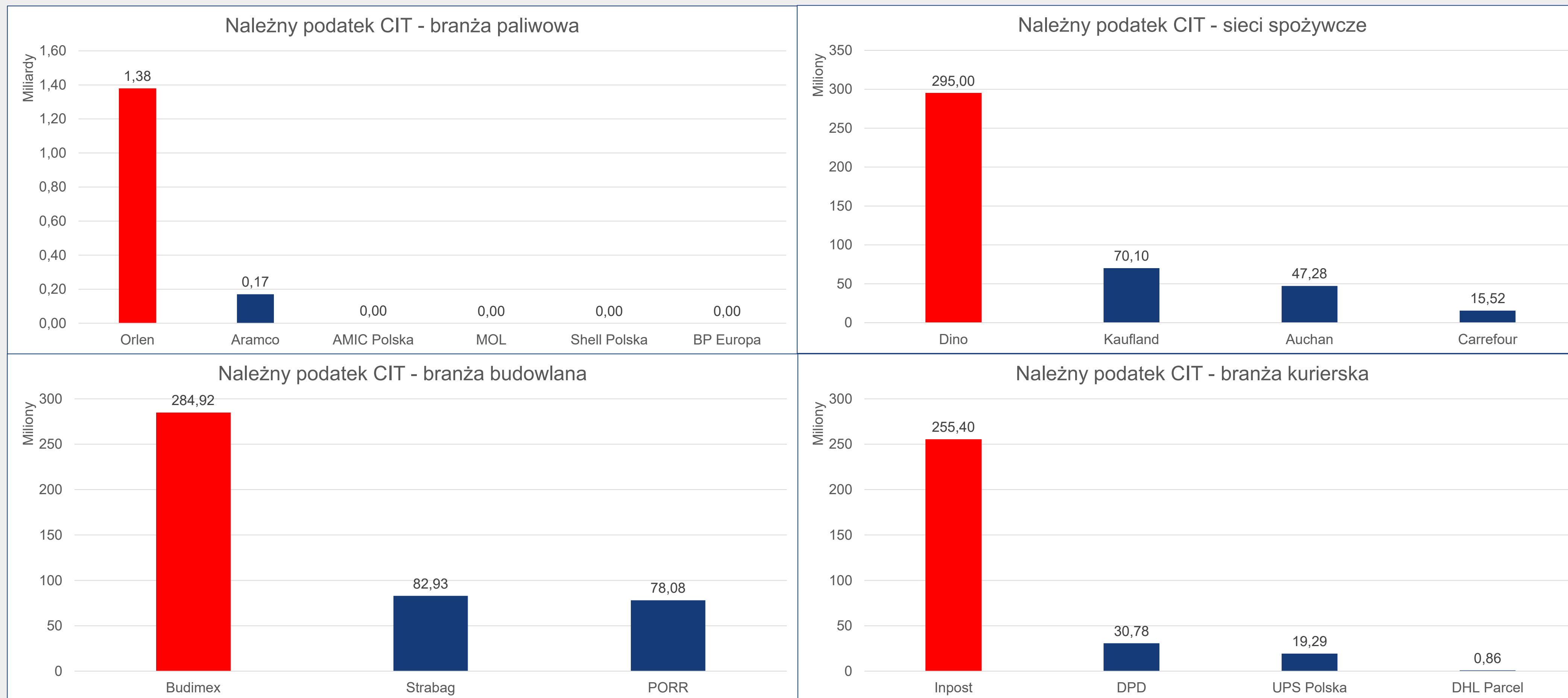

Źródło: Opracowanie własne Zespołu Badań i Analiz ZBP, dane: Biznesradar.pl

W gronie 20 największych płatników podatku CIT w 2023 roku znalazło się 9 banków, a w pierwszej „10” było 6 banków

Miejsce w rankingu	Podatnik	Należny podatek CIT
1	GK PKO BP	2 309 314 696
2	Pekao	1 921 333 882
3	Santander	1 554 478 379
5	ING	1 082 188 786
8	GK mBank	691 962 020
9	BNP Paribas	657 042 300
12	Millennium	599 333 987
13	Bank Handlowy	591 190 474
16	Alior Bank	413 643 541
52	Velobank	114 975 426

Wiele dużych firm działających z powodzeniem w Polsce wymyka się z „rąk fiskusa”. System podatkowy trzeba uszczelnić – nie zaś zwiększać obciążenia podmiotom płacącym już wysoki CIT

PODSUMOWANIE

Kto w rzeczywistości straci na zwiększeniu stawki CIT dla banków?

➤ Akcjonariusze banków:

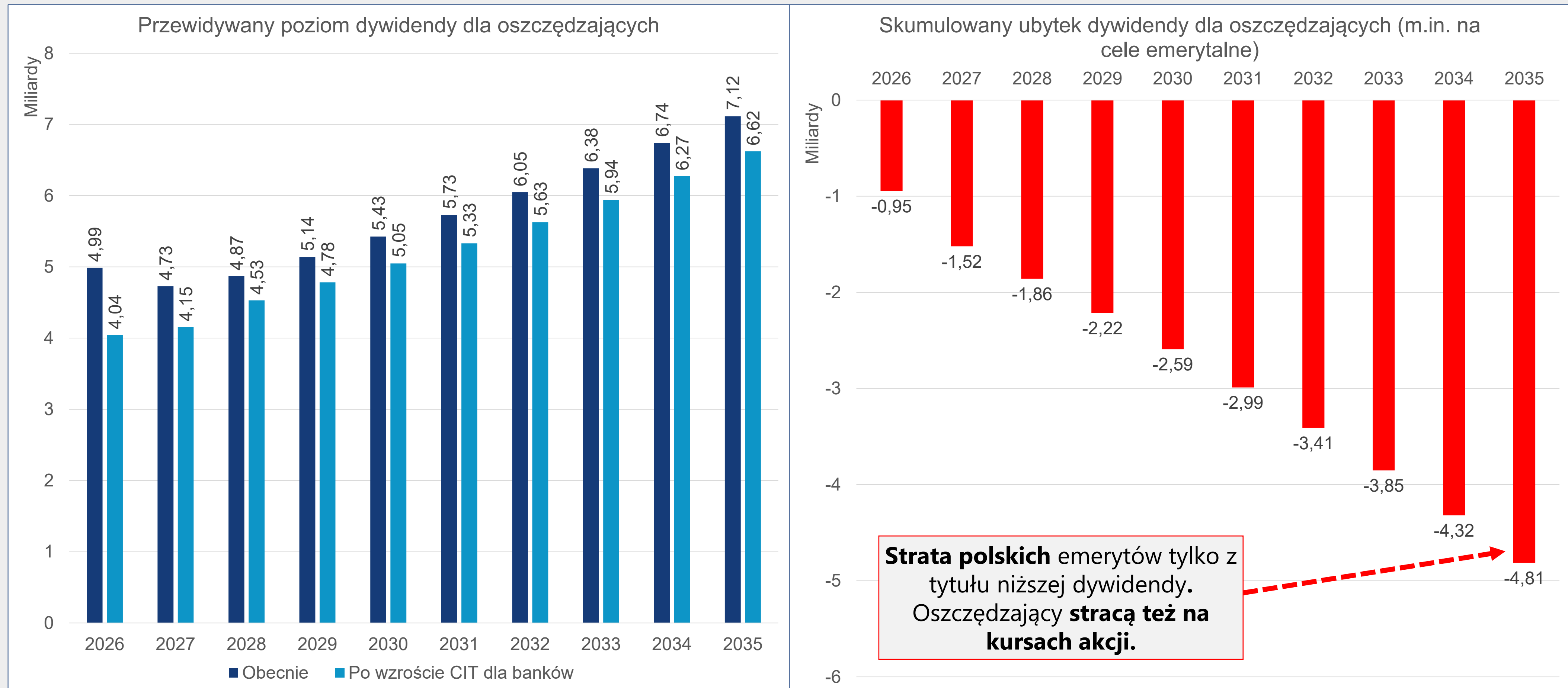
- PPK – 3,94 mln osób
- OFE – 14,18 mln osób
- IKE – 0,96 mln osób
- IKZE – 0,59 mln osób
- Fundusze inwestycyjne/
rachunki maklerskie – 3,9 mln osób

**Co najmniej połowa
pracujących Polaków ma
udziały w bankach**
(pośrednio lub
bezpośrednio)

- Wzrost CIT = **wzrost kosztu kapitału** → **spadki kursów akcji** w długiej perspektywie (koszt utraconych możliwości dla polskich akcjonariuszy)
- Wyższy CIT = **niższy WF** = **niższe dywidendy** → **~18,9% mniej wypłaty dla oszczędzających w 2026**. (ok. 8,46% w horyzoncie dekady)
- Wprowadzony podatek jest w rzeczywistości formą nowego obciążenia obywateli polskich typu: **Belka 2.0**.

Już w 2026 r. polscy oszczędzający (głównie emeryci) stracą prawie 1 mld zł. W perspektywie dekady do kieszeni polskich ciułaczy (głównie emerytów) nie trafi ponad 4,8 mld zł

Banki nie godzą się na trwałe zaburzenia warunków rynkowych

1. Rozwiązanie wprowadzone przez MF **musi mieć ekstraordynaryjny, jednorazowy charakter**. Już dziś banki w Polsce (nawet przy wysokich stopach procentowych) osiągają jedynie umiarkowane na tle innych europejskich sektorów bankowych poziomy ROE i ROA.
2. W warunkach już zmaterializowanych (i przyszłych) obniżek stóp procentowych **już dziś widoczny jest spadek wyników odsetkowych**. Stąd też dodatkowe obciążenia banków powinno mieć charakter jednorazowej.
3. Zaproponowane rozwiązanie **tworzy trwałą nierównowagę konkurencyjną i ogranicza zdolność banków do finansowania gospodarki**.
4. Obecny i kolejne rządy powinny **unikać rozwiązań powodujących trwałe zaburzenia rynkowe** w zakresie warunki gospodarowania.
5. Równoległe ze zwiększaniem dochodów budżetowych rządy powinny **szukać oszczędności budżetowych** – w miejscach, w których jest to możliwe.
6. **Już dziś banki są największym podatnikiem podatku CIT**. Banki wspierają również potrzeby pożyczkowe państwa poprzez zakup obligacji SP.
7. Aby zwiększyć przestrzeń do zasilenia dochodów budżetowych należałoby:
 - a) **Ustawowo rozwiązać kwestię sporów prawnych w odniesieniu do kredytów walutowych**, gdzie rozwiązaniem byłoby ustawowe nakazanie zawarcia ugody (pozwoli to na uwolnienie wolnych środków na poziomie **ok 20 mld zł** (dla utworzonych już rezerw oraz dla przyszłych rezerw))
 - b) Rozważyć możliwość **ograniczenia przewymiarowanego względem europejskich standardów wymogu zabezpieczenia DGS** z obecnego poziomu 1,6% do maksymalnie 1,2% (pozwoli to na uwolnienie wolnych środków na poziomie **ok 5 mld zł**)

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU

Związek Banków Polskich
ul. Kruczkowskiego 8
00-380 Warszawa

zbp.pl

Zespół Badań i Analiz
Związek Banków Polskich

ZWIĄZEK
BANKÓW
POLSKICH